СВОБОДА

УКРАЇНСЬКИЙ ДНЕВНИК

УРЯДОВИЙ ОРҐАН ЗАПОМОГОВОЇ ОРҐАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ.

SVOBODA

UKRAINIAN DAILY

OFFICIAL ORGAN OF THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc.

ТРИ ЦЕНТИ — РІК XXXII. — Число 8. — Джерзи Сіті, Н. Дж., пятниця, 11. січня, 1924.

VOL. XXXII. — No. 8. — Jersey City, N. J., Friday, January 11, 1924. — THREE CENTS

ПЕРША ДЕБАТА НАД ПОДАТКОВИМ ПРОЄКТОМ

ВАШІНҐТОН, 9. січня. — В сенаті прийшло нині до першої дебати над податковим проектом секретаря Мелона. Дебату вели майже самі демократи, які закидали сьому проектови фаворитованнє (прихильність) великих податковців на шкоду малих.

ЗА ЗНИЖЕННЄМ ПОДАТКІВ ДЛЯ ФАМІЛІЙНИХ ЛЮДИЙ

ВАШІНҐТОН, 9. січня. — Конґресмен Оканор вніс в конґресі проєкт, щоби знижити податки передовсім для фамілійних людий.

СЛІДСТВО В СПРАВІ ШАХРОВАНИХ ВИБОРІВ

ВАШІНҐТОН, 9. січня. — Сенатор Мейфілд, проти котрого верифікаційна комісія сенату веде тепер слідство за його великі виборчі видатки, ставав нині перед комісією та зізнав, що його виборчі фонди не були великі та що Клен його грішми не піддержував.

НАРЕШТІ ПОКІНЧИЛИ ВИБОРИ КОМІСІЙ

ВАШІНҐТОН, 9. січня. — По більше як цілo-місячних торгах закінчено нині нарешті вибори комітету для межистейтової торговлі. Сенатори з поступового бльоку уступили та подали свої голоси за кандидатом більшости, сенатором Смитом, котрий і став головою комісії.

ПРИХИЛЬНИКИ БОНУСА НЕ ВТИХАЮТЬ

ВАШІНҐТОН, 9. січня. — Конґресмен П. Андру видав публичну заяву проти становища теперішнього федерального уряду та заявляє в ній, що зниженнє особистих доходових податків можна погодити з ухваленнєм бонуса.

АКЦІЯ ВЕТЕРАНІВ ПРОТИ БОНУСА

ШИКАҐО, Илиноїс, 9. січня. — Тут відбулися перші загальні збори нової ветеранської орґанізації, що зветься „Ліґа Бувших Жовнірів Проти Бонуса", котра виставила клич „Все для калік, нічого для здорових".

ДЕПАРТАМЕНТ СУДІВНИЦТВА СТВЕРДЖУЄ ІСТНУВАННЄ БОЛЬШЕВИЦЬКОЇ ПРОПАҐАНДИ

ВАШІНҐТОН, 9. січня. — Департамент судівництва видав заяву, що в його архівах є богато доказів на те, що закиди секретаря стейту Гюза про большевицьку пропаґанду є правдиві.

ФИЛИПИНСЬКІ ДОМАГАННЯ ПЕРЕД КОНҐРЕСОМ

ВАШІНҐТОН, 9. січня. — Місія Филипинської Независимости предложила конґресови формальні зажалення проти уряду американського ґубернатора ґенерала Вуда, закидаючи йому надужиття власти та зловжитки. Депутація домагалася надання островам повної независимости від Злучених Держав.

НОВІ ЗАВОРУШЕННЯ НА ФИЛИПИНАХ

МАНІЛЯ, Филипинські Острови, 9. січня. — На острові Мінданао прийшло до бійки межи американською поліцією та тубилцями. В бійці погибло 19 полісменів. Лишень 4 полісменів з того відділу втекло з життєм. Заворушення мала вести релігійна секта тубилців.

ПОРТО РІКО НЕВДОВОЛЕНЕ З ПРАВЛІННЯ

САН ХУАН, Порто Ріко, 9. січня. — Звідси виїхала нині до Вашінґтону велика депутація, яка має вручити урядови та конґресови прозьбу о зміну основного закона, яким правиться остров. Депутація поставить домаганнє, аби ґубернатора острова не установляв американський уряд, але вибирали мешканці острова та щоби леґіслятура острова мала право рішати про фінансові справи.

ЗА СВІТОВИМ СУДОМ

ВАШІНҐТОН, 9. січня. — Рада директорок Ґенеральної Федерації Жіночих Клюбів розіслала до жіночих клюбів прозьбу, щоби клюби заявлялися за приступленнєм Злучених Держав до світового суду при Лізі Народів та робили натиск на обі великі партії, аби вони в своїх виборчих плятформах заявилися за такою програмою.

ТРАНСПОРТОВА КОНФЕРЕНЦІЯ

ВАШІНҐТОН, 9. січня. — Нині почалася тут скликана Торговельною Палатою Злучених Держав транспортова конференція, що має на ціли розглянути, які зміни в теперішнім законодавстві треба поробити, щоби комунікація (перевіз) в Злучених Державах була як найліпша.

З ТЕОЛЬОҐІЧНИХ ДЕБАТ

НЮ ЙОРК, 9. січня. — Півтора сотки презбітеріянських проповідників видало публичну заяву проти власної церкви, домагаючися в ній повної свободи думки. Заява каже, що лишень на таких основах вдасться вдержати єдність сеї церкви. Відозву розіслано до всіх проповідників сеї церкви, котрих є в Злучених Державах коло десять тисяч. Один професор Старого Завіта на Принстонськім університеті зараз назвав сю відозву безбожною.

МЕКСИКАНСЬКА ЗАВЕРУХА

МЕКСИКО, 9. січня. — На поли бою межи повстанцями та прихильниками уряду не сталося нічого нового. Обі сторони немовби збирали сили для рішаючого бою.

Мексиканський уряд остеріг американських нафтярів, що податки, заплачені повстанцям, не будуть уважатися податками, та що уряд зажадає їх заплати в друге.

УРЯД ЗДЕРЖУЄ РЕВІЗІЇ В ГЕРИНІ

МАРІОН, Илиноїс, 9. січня. — Федеральний прогибіційний уряд приказав своїм аґентам в повіті Віліємсоні здержати всі ревізії за злочинцями проти прогибіції. Опісля уряд приказав арештувати Ґлена Янґа, прогибіційного аґента, під закидом нападів та рабунків.

ПІВТОРА МІЛІОНА ДИВІДЕНДИ РОБІТНИКАМ

Рада директорів Істмен Кодек Ко. в Рочестері ухвалила розділити межи своїх робітників 2 міліони 400,000 долярів дивіденди. Дивіденда, котра має бути заплачена дня 1. липня, буде виносити 33 доляри 75 центів на кождих 1,000 долярів робітничої заплати, державної робітником за послідних 5 літ.

ВИГЛЯДИ НА РОБОТУ

Бюро Робіт при департаменті Праці у Вашінґтоні заявляє на основі своїх розслідів, що вигляди робіт в 1924. роні представляються дуже добре. Бюор не може предбачити тепере ніяких причин наближаючогося безробіття.

НЕ ПОДОБАЛИСЯ ЙОМУ ЙОГО УЧЕНИЦІ

Др. Чарлс Смит, президент дівочої колеґії в Ровновку, в стейті Верджінія, мав заявити, що богато дівчат з його школи курить, танцює та запивається.

ПОЛІСМЕН ПОСТРІЛЕНИЙ ВЛАСНИМ РЕВОЛЬВЕРОМ

Один нюйорський полісмен, що стояв на сторожі на бальконі одного нюйорського театру, нехотячи випустив з кишені свій револьвер. Наслідком упадку револьвер вистрілив, а куля поцілила полісмена в пяту.

ВЖЕ МАЮТЬ ДОСИТЬ ДЕБАТИ

Др. Крепсі, один зі суддів у відомій дебаті межи "фундаменталістами" та "модерністами" серед епископальної церкви, видав відозву до всіх проповідників сеї церкви, в якій називає цілу дебату одним великим дешпетом для церкви та закликає до її перервання.

І СЕРЕД ВЯЗНИКІВ Є КЛЯСИ

Як показує урядове донесеннє стейтової вязничної комісії нюйорського стейту, богаті вязники в стейтовій вязниці в Осининґ мають ріжні полекші, яких не мають біднійші поселенці. Богатші можуть позволити сбоі на специяльний вікт, замовлений зпоза вязниці. Комісія виступає проти такої практики.

І НА ПІДКАРПАТСЬКІЙ УКРАЇНІ ЦВІТУТЬ ДЕРЕВА

На Підкарпатській Україні також так тепло, що починають цвісти дерева. Найстарші люде не память там такої осени.

НА ДОСМЕРТНУ ВЯЗНИЦЮ ЧЕРЕЗ ЗІЗНАННЯ БАТЬКА

На основі проти Арнольда Андерсона, обжалованого за вбийство одного земельного спекулянта, яка велася сими днями в Ню Йорку, ставав яко свідок батько обжалованого. Заприсягнувши, що скаже правду, всю правду і нічо більше, як правду, батько трясучимся зі зворушення голосом признав, що син, сидячи вже в тюрмі яко підозрілий за вбийство, признався йому, що він доконав убийства, яке йому закидають. Проти сина не було більше безпосередного доказу, і на основі батьківського зізнання судді присяжні признали його винуватим вбийства, а суддя засудив його на досмертну вязницю.

СОБАКА НАЙШЛА СВОГО ПАНА

В Лорелі, в стейті Делаверії, старий, 76-літний фармер Джан Лінч обіцяв відвідати вечером своїх сусідів. Коли він не прийшов на час, сусіди сейчас почали його шукати. Не заставши його дома, вони шукали його по полях цілу ніч. Як їх пошукування показалися безвислідними, вони спустили з привязи вірного пса пропавшого фармера, і сей сейчас найшов тіло старця, лежаче недалеко від свинюшника. Видно, несподівана смерть заскочила його там. Собака довго не давала сусідам рушити тіло пана.

ПОВІДОМЛЕННЄ.

ДО ВП. ЧЛЕНІВ І УРЯДНИКІВ У. Н. СОЮЗА:

Згідно з численними домаганнями урядників і членів, рішеннєм Екзекутиви У. Н. Союза з 31-го грудня 1923 р. отсим проголошуєся

ПРОДОВЖЕННЄ КАМПАНІЇ

принимання нових членів без вступної оплати, до кінця місяця лютого 1924 р.

Згідно з тим, в слідуючих двох місяцях а то в:

СІЧНИ І ЛЮТІМ

Український Народний Союз, посередництвом 345 своїх відділів в Злучених Державах і Канаді буде приймати

МУЩИН, ЖЕНЩИН і ДІТИЙ

від 1-шого року до 55 літ віку

БЕЗ ВСТУПНОЇ ОПЛАТИ

НА ОБЕЗПЕЧЕННЄ В СЛУЧАЮ СМЕРТИ, КАЛІЦТВА АБО НЕВИЛІЧИМОЇ СЛАБОСТИ.

Браття і Сестри:

За два місяці, а саме з кінцем лютого, досягнемо повних трийцять літ істновання нашої славної орґанізації.

За два місяці має доповнитися трийцять літна орґанізаційна праця членів У. Н. Союза.

Перед нами вже лиш два місяці до цеї торжественної хвилі. І тих два місяці, нам слід використати на доверше́ннє спільної нашої праці, якнайкрасшим успіхом в користь орґанізації, а то, приєднаннєм якнайбільшого числа нових здорових членів.

Хай отже до кінця лютого, клич У. Н. Союза „В Лучности Сила" невтихає, а рекорд нових членів хай перевисшить всі дотеперішні. Покажім що ми своєрідну орґанізацію вміємо любити.

Приєднуйте нових членів і членкинь.

Вписуйте свої діти.

Орґанізуйте нові відділи, братства, сестрицтва і товариства.

За інформаціями голосіться до відділових урядників або просто до головної канцелярії У. Н. Союза на адресу:

UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION
Recording Department
P. O. BOX 76, - - - - JERSEY CITY, N. J.

В Джерзи Сіти, Н. Дж., 31. грудня 1923 р.

ЗА УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ:

Іван Каштанюк, гол. рек. секретар.

ФРАНЦІЯ ЗАНЕПОКОЄНА НЕДАЛЕКОЮ ЗМІНОЮ ПРАВИТЕЛЬСТВА В АНҐЛІЇ

ПАРИЖ, 9. січня. — Франція проявляє щораз більше занепокоєннє надходячою зміною правительства у Великій Британії. Се занепокоєннє проявляється покищо найбільше в пресі.

Французькі політичні круги бояться, що нове правительство Партії Праці під проводом Мекданелда звернеться проти теперішньої заграничної політики Франції. Вони вже ясно здають собі справу, що премієрови Пуанкаре не по дорозі з його закордонною політикою з Мекданелдом і тому вже тепер обговорюють справу зміни кабінету у Франції. Многі французькі політики хотіли-б також тепер звернути на ліво і бачити на місці Пуанкаре Арістіда Бріяна, який, як кажуть, яко соціяліст скорше зговорився би з Мекданелдом. Інші знову кажуть, що дійсним керманичем політики в Анґлії не буде Мекданелд але Лойд Джордж, який буде за його спиною підказувати йому заграничну політику.

Важну ролю грати-ме також становище Анґлії до Росії. Якщо Анґлія признає російський советський уряд, то слідувало-б і Франції пійти за нею, а се їй тяжко зробити, поки советське правительство не признає довгів, які Росія винна Франції, а які виносять біля 30 міліярдів золотих франків.

АНҐЛІЙСЬКА ГРОМАДСЬКА ДУМКА ВДОВОЛЕНА ПРОМОВОЮ МЕКДАНЕЛДА

ЛОНДОН, 9. січня. — Анґлійська преса приняла із задоволеннєм промову Ремсея Мекданелда в Алберт Гол.

Загалом преса вдоволена з його заяви, що нове правительство Партії Праці не гадає скакати ані пробувати робити перевороти але буде іти поволи і постепенно до своєї мети.

ЗНОВУ НОВЕ НЕЩАСТЄ ВПАЛО НА ФРАНЦІЮ

ПАРИЖ, 9. січня. — Велика буря на морю здовж французького побережа наробила великої шкоди.

Буря нанесла руїну на богато міст і сіл здовж побережа. Морські филі заливали міста на кілька кільометрів і заливали улиці й доми та змивали все, що захопили. Филі понищили зелізниці, а рибацькі й інші лодки замели на дно моря.

НІМЕЦЬКА ПІМСТА НА ФРАНЦУСЬКОМУ ЗАПРОДАНЦІ

БЕРЛІН, 9. січня. — З Мінхен повідомляють, що в місті Шпаер, у Баварії, кількох молодих німецьких фашистів убило одного з провідників ренських сепаратистів і так званого „президента Палятинату", Карла Гайнця.

Вони увійшли до ресторану, де сидів Гайнц; звеліли публиці сидіти, не рушаючися з місця; застрілили Гайнца і його товариша, а третього ранили, і спокійно відійшли.

КОНФЕРЕНЦІЯ „МАЛОЇ АНТАНТИ"

БІЛГОРОД, столиця Юґославії, 9. січня. — Конференція „малої антанти" (Чехо-Словаччини, Румунії, Юґославії), яка тут зачалась, має обговорити три питання: 1. Анґлійсько-французький спір ізза чесько-французького договору. 2. Справу Угорщини і Румунії. 3. Економічні взаємини між державами „малої антанти".

Також мають делеґати держав „малої антанти" порушити і справу признання Росії.

ФРАНЦІЯ ХОЧЕ МАТИ ВІЙСКОВУ ВЕРХОВЛАДУ В ЕВРОПІ

ВІДЕНЬ, 9. січня. — В тутешніх політичних кругах запевняють, що Франція хоче взяти під свою контролю військові сили „малої антанти" і Польщі.

Для сеї цілі Румунія хотіла втягнути Польщу до „малої антанти", але на се не хоче згодитись Чехо-Словаччина.

ЧЕХО-СЛОВАЧЧИНА ЗА ПРИЗНАННЄМ РОСІЙСЬКОГО УРЯДУ

ПРАГА, столиця Чехо-Словаччини, 9. січня. — В тутешніх поінформованих кругах заявляють, що „мала антанта" покищо ще не признає російського советського уряду, але Чехо-Словаччина робить заходи, щоби держави „малої антанти" поодиноко признали Росію по змозі як найскорше.

БОЛЬШЕВИКИ ВІДКЛИКУЮТЬ ЗАМОВЛЕННЯ У ФРАНЦІЇ

ПАРИЖ, 9. січня. — Російський советський урядвідкликав усі замовлення, навіть на літаки, які в останньому часі був поробив у Франції.

Причиною того були постанови французького суду, який оправдав захопленнє російських товарів у Франції французькими горожанами.

ІТАЛІЙСЬКІ ФАШИСТИ І ПАРЛЯМЕНТАРНІ ВИБОРИ

РИМ, 9. січня. — Премієр Муссоліні відложив загальні збори фашистів до 28-ого с. м.

Перед зборами фашистів він оголосить розвязаннє італійського парляменту і нові вибори.

БОЛЬШЕВИКИ ДАЮТЬ КОНЦЕСІЇ ЗА ПОЗИЧКУ

МОСКВА, 7. січня. — Російське советське правительство заявляє, що воно дало концесію на використаннє нафтових піль на Кавказі американському капіталістови Синклерови під умовою, що він постарається для Росії о позичку в сумі 250 міліонів долярів.

Сю умову підписали обі сторони ще в жовтні м. р. і Синклер вже мав приступити до підготовних праць, але тепер їх здержав.

ВЕНІЗЕЛОС НЕ ХОЧЕ БУТИ ПРЕМІЄРОМ

АТЕНИ, столиця Греції, 9. січня. — Елевтеріос Венізелос не хоче приняти становища премієра. Він прийме імовірно становище міністра закордонних справ. Премієром буде імовірно Руссос.

"SVOBODA" (LIBERTY)
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays, at 83 Grand Street, Jersey City, N. J.
Owned by the Ukrainian National Association, Inc.
Edited by Editorial Committee.
Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911, under the Act of March 8, 1879.
Acceptance for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.

SUBSCRIPTION RATES:		ПЕРЕДПЛАТА:	
Three cents a copy		Поодиноке число три центи.	
One year	$ 7.00	На рік	$ 7.00
Six months	$ 3.75	На пів року	$ 3.75
Three months	$ 2.00	На три місяці	$ 2.00
Foreign and Jersey City Rates.		В Джерзи Сіті і заграницею.	
One year	$10.00	На рік	$10.00
Six months	$ 5.00	На пів року	$ 5.00
Three months	$ 2.75	На три місяці	$2.75

За кожду зміну адреси платиться 10 центів.
За оголошення редакція не відповідає.
З Канади належить висилати гроші лише на т. зв. Foreign Money Order.
Телефон „Свобода": 498 Montgomery. Тел. У. Н. Союза: 1838 Montgomery.
Адреса: "SVOBODA", 83 GRAND STREET, JERSEY CITY, N. J.

ПОЛІТИКА Й НАФТА.

Большевицькі телеграми доносять з Москви, що большевицький уряд предложив американській нафтовій спілці Синклера великі нафтові концесії. Загальну увагу світа звертає на себе перша умова продажі, після котрої продажа має бути зависима від того, чи Синклер і спілка роздобудуть для большевицьких комісарів позичку в сумі 250 міліонів долярів.

Рівночасно виходять на яву факти, які показують, що большевицькі комісарі не самі талапаються в нафті. Ось львівський „Курієр Польскі" доносить, що недавно заключено межи Польщею та Францією нову економічну угоду відносячуся спеціяльно до нафти. З поданих там вісток виходить, що Франція просто взяла під свою кураторію всю „польську нафту" та що французький капітал став необмеженим паном в нафтовім промислі під польською владою. Нафтова угода межи Францією та Польщею кладе лишень остаточний формальний підпис під здавна існуючий факт.

В той спосіб має тут перед собою два подібні факти. З одного боку, большевицькі комісарі продають нафту азербайжанських Турків і Татарів, з другого боку польскі урядники продають нафту Українців. Скористають з одної продажі московські комісарі, скористають з другої польські урядники, скористають далекі американські та французькі капіталісти, але не скористають ні Азербайжанці ні Українці, в котрих землях відкриті се плинуче золото, що нафтою зветься.

І московські коншахти з американськими нафтярами і варшавські торги з французькими нафтярами се частина великої боротьби за нафту. Ся боротьба, яка тепер обняла просто весь світ, виводить свій початок з доказаного досвідом факту, що нафта є найліпшим, найсильнійшим та найдешевшим топливом. Хто її має, той має найскорші та найдешевші фабрики, зелізниці та пароходи. Той підчас мира побіджає своїх конкурентів в торговлі, той в час війни побиває своїх противників скоростю своеї комунікації на суши й морю. Ось звідси йде погоня, в котрій одинаково заціквлені так Америка, Англія й Франція, як Польща й Москва; перші як покупці, другі як продавці сього важного чинника економічного в війні та мирі.

Поспіх, з яким з одної сторони польські, а з другої московські рабітники стараються позбути чужого добра, показує на те, що й одні й другі не сподіються довго задержати сі нафтові терени в своїх руках. Для скріплення свого становища, одні грабіжники чужого добра добираються собі спільників серед французьких, другі серед американських капіталістів.

ПОЛЬСЬКИЙ ЗАКОН ПРО ПАРЦЕЛЯЦІЮ І ПРО КОЛЬОНІЗАЦІЮ.

Львівська газета „Новий Час" пише:

Оце іде на нас нове добро.

Комісія польського сойму покінчила свої праці над укоженнем проекту закона про парцеляцію та має в короткому часі предложити його польському соймови.

Як буде виглядати; як будуть переводити в життє цей закон і що він дасть нашому селянинови, — то про відповідь на ці питання не може бути ніяких сумнівів. Ми наглядно бачимо, що діється на наших землях від 1918 року Тепер це все має бути тільки потверджене законом.

Це і видно з поодиноких його постанов. Право до набуття земель з парцеляції мати-муть в першу чергу: а) військові ПОЛЯКИ-ОСАДНИКИ; б) відтак ПОЛЬСЬКІ ОФІЦІЯЛІСТИ І ДРІБНІ АРЕНДАТОРИ; в) власники таких карловатих господарств, які межують із землями, що підлягають реквізиції; а вкінці г) безземельні цего повіту, в якому парцеляція буде переводитись.

У центральних воєвідствах Польщі можна буде на основі цего закона посідати 160 гектарів, а у „кресових" воєвідствах від 100 до 1,120 гектарів землі а то в залежности від „державних і воєнних заслуг" дотичного власника. Господарства більші ніж 100 до 1,120 гектарів мають бути розпарцельовані.

В засаді принято справу викупна ґрунтів. В який спосіб це буде відбуватись, має означити новий закон.

Таксамо щойно в пізнійшому часі мається усталити, скільки землі мають посідати парохії та дієцезії.

Одно з того певне. Що на підставі того закону українському селянинови не сподіватись панської землі. На то прийдуть „осадникі" і кольоністи. Ти, український хлопе, іди з торбами, — так говорить польська дійсність.

ВІДНОВЛЕННЄ ДОПОМОГИ ЕВРОПЕЙСЬКОЇ СТУДЕНТСЬКОЇ ПОМОЧІ.

Спілка Студентів Українців у Німеччині одержала повідомленне від Европейської Студентської Помочі про відновленне її допомогової акції нашому студентству. Грошева поміч відпадає, а на її місце приходить поміч натураліями: підержка харчівні, каси Взаємопомочі, уділенне обідів найбільш потребуючим студентам у харчівні, одягом і озуттем і т. ін. Досі ще немає нічого конкретного, але є надія, що допомога обноситься бодай під сим видом. Представником організованого українського студентства при Европейській Студентській Помочі призначено студ. торг. Олександра Євтушова.

Гр. Наш.

УКРАЇНІЗАЦІЯ

(Звідомлення Пресового Бюра Укр. Громадського Комітету в Празі).

Прага, дня 10. грудня, 1923.

Оповіщення українізації на Україні викликало по цей бік Збруча ріжні записання: чи дійсно українізація переводиться? чи не є вона лише черговим блефом большевизму? чи не оповіщена лише для того, щоб виявити Українців і легше їх виловити і т. п. Громадська опінія по цей бік Збруча, особливо еміграцька, не без причин звикла недовіряти всьому, що походить з недр сучасної окупаційної влади на Україні, і осудувати всі її заходи, як стремління московського панування на Україні. Тому й оповіщення українізації зустрінуто тут з недовірям.

Однак для обективної оцінки всього, що діється зараз на Україні, треба не забувати, що там, окрім чужої й ненависної нам влади, існує ще й рідний нам український народ, який хоче жити по своїй волі і змагається до того всупереч бажань окупаційної влади всякими способами. Не звважаючи на всі лютощі московської окупації, на вигнання великої кількости української інтелігенції за кордон, на люту боротьбу з українською національною свідомістю, оповіщеною окупантами, за "шовнізм" український народні маси не зреклися боротьби за свою національну самостійність. Фізична перемога московських окупантів та лютий терор проти всього українського руху змусили їх лише приховати на деяких час свої стремління, а не зрікти їх. Як тільки большевизм став розкладаться й занепадати на силах українській народ зразу став гуртувати свої сили, заповнюючи ними істуючі форми державного громадського ладу і витворюючи всупереч московських тенденцій, проти заборон окупаційної влади ті форми життя, які йому, українському народові, дійсно потрібні; в тім числі й національні. На цім грунті й почала творитися українізація та инчі корисі українському народові форми життя. Не силами існуючої влади, не з її ініціятиви, не з її волі, в всупереч тій волі, ініціятивою силою й волею українського народу.

В кожній державі на державно-громадське життя завше впливає дві сили — влада і народ. Де влада походить од народу, там усе що твориться народом, репрезентується владою, яка захищає інетреси народу. Там праця влади є працею для народу.

Зовсім иначе становище там, де панує чужа влада. В таких державах влада дбає не про інтереси народу, а про зміцнення свого паування над ним. Через те влада йде там одим шляхом, а народ другим, часто потилежним. Там за здобутки народу не можна хвалити владу, а за насильства влади не можна гудити народ. Таке становище й на Україні. Влада тут чужа, не українська. Вона складається з московських, жидівських та москвофільських елементів, що панують на Україні за допомогою московської військової сили по приписах з москви. ВЦИК не обірається українськими селянами й робітниками, способом таємних виборів, а складається організаціями, цілком підпорядкованими Російською Комуністичною Партією, без дозволу якої він не має права ухвалити ні одного закону. Вся політика сучасної влади на Україні направлена на захист інтересів не трудової кляси українських селян і робітників, а державних інтересів Московщини. Українських селян і робітників не [illegible]

країни, а навіть на помітніщі українські прихильники сучасної влади (Лебединці, Любченки, Сіяки, Приходьки, Пилипенки і т. и.) займають лише третьорядні, і то технични місця і підпорядковані насадженим агори московцям і жидам. Хоч би він вони хотіли перевести будь який закон на захист інтересів українського селянства та робітництва, без дозволу Москви того зробити не можуть. А Москва дбає про інтереси робітників і селян московських, а не українських. Вона хоче тримати українській трудовий люд в своїх руках. Через те вона й не пускає його до влади на Україні.

Український народ участи у владі не бере, хоча кілька окремих одиниць української нації виконують певні техничні функції влади. Влада на Україні чужа, як по свойому складу, так і по духу і по своїй конкретній діяльности. Вона дбає про інтереси не українського народу, а московської державности, а через те вона українізації для користи українського народу по своїй волі заводити не може.

Чому ж так сталося, що вона оповістила українізацію? — Бо на Україні, окрім окупаційної влади, є ще й український народ: українські селяне, робітники і недобитки української інтелігенції, які є можуть задовольнитися тим становищем, в яке загнала їх влада. Вони намагаються задовольнити свої потреби навіть в супереч стремлінню влади. Поки була війна, терор, українські народні маси, переможені насильством, приховували свої національні потреби, але як тільки трохи стихло, заспокоілось, вони зараз висунули свої старі вимоги, які ставили ще царям московським, а саме: волі рідного слова, волі рідної культури, задоволення національних потріб.

Народ не може віддати себе на знищення й бореться до останнього. Для задоволення своїх органичних потреб, він вишукує всяких способів, щоб обійти існуючі заборони, і так чи инакше створити те, що йому необхідно для життя.

Під зверхньою покришкою чужої ворожої влади як і за царизму, виростають і гуртуються своєрідні українські сили, що беруть свій початок у народніх глибинах, виростають в супереч насильствам сучасної влади. Хоч як окупаційна влада люто бореться з національними потребами українства, хоч як винищує всі національно-свідомі елементи обвинувачуючи їх в шовнізмі, але рух до національної волі не зникає, а навпаки що-далі зміцнюється й силами самого народду пробуває собі вихід наверх. Не зважаючи на всі большевицькі лютощі, розвивається рух до шкіл із своєю мовою, до збогачення своеї літератури, культури і т. п.

Так, як було за царизму. Хиба царизм помагав Котляревським, Шевченкам, Грушевським, "Раді", "Українській Хаті", "Літературно-Науковому Вістникові" "Просвітам" і т. п. Ні! А однак вони істнували і всупереч заборон і перешкод розвивалися. Так і тепер Духу народнього вбити не можна. Затиснутий фізичною силою в підпілля, він деякий час ховався там, але при першій можливости вирвався наверх; домагається свого, творить своє, життя своїми силами.

(Конець буде).

Ми не хилемо зброї своеї:
Наше військо сміється бючись,
Наше військо в боях бенкетує,
Наше військо вмира сміючись...

СВЯТО ІНАВГУРАЦІЇ В УКРАЇНСЬКИМ УНІВЕРСИТЕТІ В ПРАЗІ

Дня 29. падолиста 1923 р. відбулася святочна інавгурація ректора Українського Університету в Празі проф. др. Івана Горбачевського. Свято відбулося у великій салі геольогічного інститута на Альбетові Ч. 6. Були присутні заступники наукових інституцій, представники чеського уряду та делегати всіх українських наукових та громадських установ.

Між присутними бачили ми проф. Зубатого, президента чеської Академії Наук, проф. Пастрнека, ректора Карлового університету, проф. Форманка, декана медичного факультету, проф. Бідла, проф. Кратохвіля, проф. Кабргеля, проф. Млядеовського, проф. Яновського, проф. Гашковця, проф. Вигледаля як відпоручника високої школи електротехнічного інженерства. Між представниками чеської влади були секційний радник Гавелька, від Міністерства шкільництва й народної освіти, інж. Пеханек, в заступстві Міністерства робіт публичних, ген. інж. Шквор, як заступник міністра Удржаля, зі штабовим капітаном Жаком, генерал др. Франц від міністерства народньої оборони та міністерський секретар др. Черношек від Міністерства заграничних справ. Окрім сього були присутні представники слявянських організацій як др. Дуймович і инші.

Свято відкрив точно о годині 11. проректор проф. Др. Станислав Дністрянський промовою, в якій подякував усім присутним представникам уряду, професорам і студентству за численну участь, а відтак зложив у чеській мові справоздання з діяльности Українського Університету в Празі за минулий рік шкільний 1922/23. В зимовім півроці було вписаних на правничім факультеті 332 студентів, з того 324 мужчин, 8 жінок, 329 (321 + 8) звичайних і 3 надзв. слухачів. На фільософічному факультеті було загальне число вписаних 542, з того 491 мущин і 51 жінок, 508 (474 + 34) звичайних і 34 (27 + 7) надзвич. слухачів. В літнім півроці було на правничім факультеті 273 студентів, з того 266 мущин і 7 жінок, 269 (262 + 7) звичайних і (4 +0) надзвичайних слухачів; на фільософічнім факультеті 381 слухачів, з того 334 мущин і 47 жінок, 352 (308 + 44) звичайних і 29 (25 + 4) надзвичайних слухачів.

В минулім шкільнім році приступив Університет до видавничої діяльности і встиг не лише алаштувати відповідний апарат, але видати також поважне число готових творів. У формі літографованих викладів вийшло по нинішний день 13, друком 6 книжок. З нагоди звіту подає проф. Дністрянський до відома, що президент чес.-словацької републики проф. др. Масарик передав Українському Університетови відповідний фонд для удержання 10 професорських стипендіятів.

Після звіту представив проректор Дністрянський коротку біографію нового ректора проф. др. Горбачевського, в якій засував він його наукову діяльність. Відтак передав він в руки проф. Горбачевського всі права й обовязки ректорські на рік 1923/24.

Новий ректор проф. Др. Горбачевський відчитав свій інавгураційний виклад про "вітаміни", який інтересністю теми та ясністю представлення зацікавив не лише фаховців, але також усіх присутніх. По викладі подякував він усім представникам чеського уряду та наукових інституцій, з окрема Президентові Академії Наук та ректорові Карлового університету. Свято се закінчив новий ректор подякою для цілого братнього народу і, щоби дати вираз почуванням вдячности, які живуть в цілій укр. суспільности, підніс на честь чес. слов. Републики та її Високодостойного Президента трикратне "слава", що всі присутні повторили з грімкими оплесками. В сім моменті відспівав Український Академічний Хор у Празі під керуванням п. Михайла Рощахівського чеський, словацький та український гимн.

...Не треба плачу,
Коли іде боротьба за волю, за життя,
Коли на хмарах я вже дивний відблиск бачу
Сосця жданого...

О. Олесь.

Матвій Костишин.

ЛИХА СУСІДА

Нема на світі, любенький брате,
Як злу сусіду при собі мати.
Вона що хвилі тебе дратує,
Як Христа Юда тебе цілує,
Немов собака лестить, гаркоче,
Або гадюка кусати хоче!
Ти де не підеш, з нею стрінешся,
Вона до тебе з приязни рветься.
Бо верх думає над тобою взяти,
Тебе до щенту зруйнувати.
— — — — — — — — — —
Ми тож ласкаву сусіду маєм,
Що з нами робить, бачим та знаєм;
З нею не прийде щасте ніколи,
Док не обріжем від неї поли,
Док не обріжем, не відітнемо,
То ми свобідно не відітхнемо.
Вона під нами яму копає;
Що з нею станесь, вона не знає,
Що в нашу яму сама звалиться
А Україна знов воскреситься.

Джемейка, Н. Й., 1.—1924.

ДО ВІДОМА ВСІМ УКРАЇНЦЯМ В АМЕРИЦІ.

По довгих заходах вдалося урядови У. Н. С. придбати для „Свободи" вельми цінні „СПОМИНИ" д. ЕВГЕНА ЧИКАЛЕНКА.

Кілька українських накладень старалось набути цей твір, але удалось дістати „Свободі".

„Свобода" уперве буде друкувати цей рукопис, на який жде ціла свідома українська суспільність.

Через що-ж ці спомини такі важні?

Через те, що в них, наче в театрі рухомих образків, пересуваються наші найвизначніщі діячі за кількадесять літ. Та ще й тому, бо вони написані так цікаво і з таким гумором а й чуттєм, що читаються як би найгарніщий роман.

Е. Чикаленко пише про те, що сам пережив, що бачив власними очима, а не що чув від других. Бо хата д. Е. Чикаленка в Києві була тим українським огнищем, біля котрого сходилися всі наші найгарніщі люди.

Е. Чикаленко походить зі старого українського роду. Його батьки оставили йому гарне майно, з якого увесь дохід він витрачував на українські справи. Українська газета „Рада" тільки й тим держалася, що діставала щорку підмогу від д. Е. Чикаленка в сумі 30,000 рублів ($15,000).

Крім того дім Чикаленків у Києві був справжнім заїзним домом для кожного українського діяча. Там діставав потребуючий не тільки харч і помешкання, але і грошеву запомогу. Великі суми гроший пішли на ті ціли. Чимало людий вратувало своє життя тільки через ту поміч. Каждий втікач, який мусів виїздити заграницю перед нагінкою московської поліції, міг бути певним, що в Чикаленків не тільки дістане гроший на дорогу, але і на удержанне заграницею.

Нині на старість (йому яких 65 літ) д. Е. Чикаленко з своєю старою дружиною бідує в околиці Відня. Підчас революції він втратив увесь маєток. А проте не жебрає милостині в нікого. Він заробляв на хліб вже й так, що викидав гній зпід коний.

Невелика ця сума, яку платимо д. Чикаленкови за право друкування його твору, невелика супроти великої його вартости. Але найбільша йому заплата хай буде у тім пересвідченню, що поява друком його „Споминів" це прислуга для усеї України.

Колись він спомагав грішми народню роботу, а тепер пером.

Повторюємо ще раз, що твір Чикаленка знаменитий задля своеї вірности в описуванню подій та осіб, задля високої ідейности та ще й задля такого щиро-українського гумору, який подибаєш хиба у Стороженка.

„Спомини" зачнемо друкувати в другій половині лютого або з початком марта.

СПІШІТЬ З ПЕРЕДПЛАТОЮ.

ДОПИСІ

МИННЕАПОЛИС, МИНН.

Лист українського студента зі Львова.

Українська Громада в Миннеаполис, Минн., одержала отсей лист від одного українського студента у Львові:

Шановна Громадо:—

Серед тяжких і невідрадних обставин мусить працювати українське студентство. Ці обставини ще тяжші у нас, у старім краю, бо студенти мусять не лише вчитися але й вести боротьбу за святиню своеї науки, за огнище української культури—за Українські Високі Школи у Львові.

І взялися вони з запалом до цеї боротьби не зважаючи на жадні перепони. Не бракувало їм духа; не бракувало їм завзяття, лише бракувало їм матеріяльної підмоги.

Більшість нашого студентства, це переважно селянські, робітничі або інтелігента-пролетара сини. Вони не можуть, як слід віддатися своїй науці, бо не маючи потрібного, а дуже часто й ніякого удержання з дому, мусять працювати власними силами на „хліб насущний". Тяжко працюють, щоби не ходити обдертими та зїсти „студентський обід". Богато з них не видержує у своїй праці і гине серед шляху, не осягнувши своеї цілі. Пропадають найкращі одиниці, які могли би принести богато користи українському народові.

Та для цих студентів зійшла зза моря зоря. Їх рідні брати почули про їх завзяту боротьбу та про матеріяльну нужду та поспішили з помочію. Хоч далеко одні від других, хоч розділені океаном, але думки і стремління одні. Однаково бються їх серця і розуміють себе взаїмно. Краеве студентство розуміє значінне підмоги своїх братів з Америки і певно буде воно їм вдячне та відплатить за все сторицею.

І я, як селянський син, належу до тої категорії, що в поті чола їсть свій хліб, учиться і працює для народа. Через низшу ґімназію ходив я від сестри з села Сопова до коломийської ґімназії (6 кл.), бо це менше коштувало. У висших клясах удержувався я по більшій части лекціями. Перебувши цілу визвольну війну, записався я минулого року на Український Університет у Львові та взяв живу участь у боротьбі за його закріплення. Цього року заявили мені родичі, що вже дальше не можуть мене удержувати і я... рішився вандрувати самостійним шляхом і власними силами. Я надіявся, що поможуть мені брати з Америки. І не завівся. Нині оце дістав я першу частину допомоги $2.50=4,337,500 мп. Я взявся і цього року на ширшу скалю до праці. Записався на У. У. у Л. і на однорічний торговельний курс при т-ві „Просвіта", маючи на увазі економічне піднесенне українського народу. Працюю і по українських інституціях на своє удержанне. Та вкінці прийшла для мене полекша, прийшла Ваша підмога Шановна Громадо!

Я дуже вдячний Вам за це, бо розумію, що ця поміч, це те тверде поруче, о яке зможу опертися ідучи вузкою кладкою через бурливу і мутну заболочену ріку. Думаю, що перейду її при помочі того поруча. Маю надію, що Шановна Громада не забуде про мене і на будуче. Як би не стало того поруча, то рішуся на руках і ногах переходити кладку, щоби дістатися до берега. Та не знаю чи мое лихе хирляве здоровле витримає таку пробу і чи не впаду в кручу. Та надіюся, що Шановна Громада не допустить до цього. Я ще раз щиро дякую за підмогу і кінчу кличем:

„Нехай живе Самостійна Соборна Україна"!

„Нехай живуть, закріплюються і поширюються Укр. Високі Школи у Львові"!

Наша справа свята і вона мусить побідити!

ГАРТФОРД, КОНН.

Поможім своїм рідним!

На наші руки наспіло осьтаке письмо:

Вп. Товариші, Земляки!

До вас звертаемось з горячою просьбою о поміч, котрій, думаем, е відмовитесь.

Як звісно Вам, що в нашій рідній околици все знищене военною хуртовиною. Так при тім всім наше село, а з ним наш просвітний корінь села, читальня. В дійсности Товариство читальні тільки через военний час завмерло, але прийшов час, день 15. цвітня, в котрім то дни відновлено Товариство. Много перешкод було зі сторони властий, однак все перейшло. Товариство відновлено, але дім, де містилобся се Товариство, не в силі, наше так понищене село, видвигнути, бо кождий стараесь, щоби свою голову схоронити під дах.

Тому звертаємось до Земляків наших, в кождій околици, де лиш знаем, о грошеву поміч, на будову власного дому читальні „Просвіти". Нехай кождий, котрий почуває себе Українцем і знае вагу читальні, не позістане по заду, а противно, в день збірки, віддасть свою лепту на користь свою, свого села і цілого українського народу. Покажіть свою щиру любов до свого рідного села, до всего українського народу, нехай нам позавидуть вороги наші.

Манаїв, 14. мая, 1923.

ЗА ВИДІЛ ТОВАРИСТВА:
Теодор Янів, голова,
Мовчук, секретар.

У відповідь на цю просьбу ми зібралися дня 21. жовтня с. р. і вибрали з поміж себе комітет, який має занятися збіркою складок на читальню в нашімріднім селі, Манаєві. До того комітету увійшли: Іван Семенюк, голова; Антін Дубинський, касієр; Петро Драпяк, секретар.

А тепер ми відзиваемось до усіх наших односільчан а і до усіх еміґрантів зі Зборівщини, щоби зволили прийти на поміч. Нині читальня на селі це правдива кріпость нашого національного життя. Читальня це серце, з якого розходиться жива кров по цілому селу а й околици. Читальня це розсадник народної свідомости і любови для свого народу і краю. Без читалень не здвигнеться наш народ до визвольного руху. Тільки читальня навчить нині, що вартує воля і своя держава. Без читалень заляже темрява, знеохота і зневіра. Длятого, сподіємось, що кождий добрий Украніець й Українка допоможуть читальняному ділу у старім краю.

Досі зложили на читальню в Манаєві слідуючі: С. Копанецький 20.00; І. Семенюк, А. Сович, А. Дубінський по 5.00; П. Ґрогоза 3.00; В. Мовчук, П. Драпяк, А. Руда, С. Вешховський по 2.00; Е. Кецко, З. Зварич (село Мунлівка), П. Півварчук, І. Савіцький (село Гнидава), З. Процик (село Батьків), І. Десинчук (село Звижинь), П. Оленидр по 1.00; А. Данилюк, Е. Адамик по 50 цнт.; від грошей церковних лишилося 8.7'. Разом $62.75. З цеї суми ми вже відослали 50 дол., а решту відішлемо, коли зберемо більшу суму.

Складаюмо оттут прилюдну подяку всім жертводавцям, а просимо дальші жертви слати на адресу касієра: Anthony Dubinsky, 216 Shelton St., Hartford, Cnn.

По всякі інформації і листи посилайте до секретаря, на адресу: Peter Iropiak, 23 So. Prospect St., Hartford, Conn.

Комітет.

ПОКЛИК ДО ОДНОСЕЛЬЧАН З ПЛОТИЧ ВЕЛ.

Дорогі Браття і Сестри!

Напів зруйноване і теперішним лихоліттям пригноблене громадянство рідного нам села звідомляє Вас, що з весною сего року задумує невідкличмо приступити до будови Народного Дому в Плотичи.

Уповаючи на Вашу незатерту любов до нас і свого рідного гнізда віp*им, що поможете нам своїми посильними лептами здвигнути храм нашої опори перед чужинецьким грізним нам заливом.

Позбавлені свого будинку шкільного, дивитись мусимо на збудований в короткім часі будинок шкільний враз з капличкою, — лише не для нас і не для наших дітей.

Вірим, що наше положення для Вас, дорогі браття і сестри, є зрозумілим і що Вас не бракне в списі жертводавців, які вже вносять свої жертви на руки Комітету по будові Народнього Дому в Плотичи так від маленьких наших діточок як і сідоглавих тутешних громадян.

Жертви належить слати на руки Комітету: M. Gulka, 525 E. 25th Street, New York City.

Плотича, дня 20. жовтня 1923.

о. Антін Боднар, парох, **Павло Кушнір** за г. спіл. „Самопоміч", **Ант. Кушнір** — голова Читальні, **Стефан Брилінський.**

Адреса: Господарсько-споживча Сп. „Самопоміч", Плотичі Вел., Галичина, Европа.

РОСІЙСЬКА ІНТЕЛІҐЕНЦІЯ І РОСІЙСЬКИЙ НАРОД

Інтелігентські теоретики на еміграції. — Втрати і здобутки революції. — Відокремлення селянства. — Інтеліґенція під большевиками. — Зближення до компартії.

Пресові органи російської еміґрації розвинули в останніх днях широку дискусію на тему: „Здобутки революції". Одна частина бачить лише негативні результати перебігу цілої революції і твердить, що вся революція довела Росію над пропасть, що спричинила таку всесторонну її руїну, з якої не то не легко, але майже неможливо вилізти. Инші, на чолі яких стоять Мілюков і Ізгоев, кажуть: так, це правда, що революція покрила Росію безпросвітною темярвою та невтишним горем, але слід признати також і деякі додатні сторони тої революції. Перш за все революція мала й має деякий додатний вплив на формування соціяльної та політичної психіки народніх мас.

Революція рішила в користь селянства земельну справу. Земля тепер є в руках народу і через це, хоч народ і не симпатизує з большевицьким режімом, то все таки не відчуває до нього ніякої відрази, підчас коли давнійше ця відраза до „панів" в нього була. Що земля має бути в руках народу, це вже так глибоко вкорінилося у всенародній психіці, що всякі спроби реставрації великої земельної власности в Росії мусять покінчитися невдачею, як це вже мало місце з Колчаком, Денікіном, Вранґлем та Юденічом. Це один здобуток революції. Другий здобуток її це вросле у народню психіку почуття громадянської рівности. Большевиків народ не любить, але не чує до них відрази тому, що при комуністичному режімі кождий може бути при владі. Чи селянин, чи його син, чи брат може в комуністичній пануючій гіерархії заняти місце. А ця обставина робить для народу большевицьку владу „своею".

Противники цього останнього здобутку революції кажуть, що це не є ніяким здобутком і взагалі це дуже сумнівної вартости гіпотеза вже хоч би по своїй складній з психольоґічного боку структурі. Таж і перед війною була громадянська рівність, хоч формально й істнували т. зв. „сословія". Те, що виконувати владу може селянин чи його син, саме і найбільше компромітує всю гіпотезу. Кажуть, що це „своя" влада, але життя доказує, що чим більше якась влада „своя", то тим менше вона має авторитету. Вона в народі паде жертвою погорди, насмішок і легковаження саме тому, що вона така дуже „своя". Що иншого, коли орґани влади, виконуючі її над самим народом, походять з иншої верстви. Така влада, коли вона дійсно добра, тішиться повагою в народі. Отже не є це ніякий здобуток революції ця „громадянська рівність".

Таку полеміку веде лише російська еміґрація, тобто російська інтеліґенція на еміґрації. Вона займається теоріями та теоретичними академічними дискусіями, полишаючи цілком на боці реальну дійсність в Росії. Ми вважаємо за вказане подати від себе деякі міркування в цій справі. Перш за все ми схильні ствердити, що інтеліґенція не мала в Росії ніколи великого впливу на російський народ. Не мав на нього впливу ніхто. Це випливає мабуть з ориґінальної своерідної загадкової психіки того народу. Не мали й не мають на той народ ніякого впливу і большевики. Найкращим доказом на це є те, що большевикам не вдалося ввести в життя „комуни". Ані державний розподіл продуктів, ані державне нормування народнього життя, ані комунальна господарка не принялися і большевики скапітулювали, впровадивши в життя нову економічну політику („неп"). Народ ізолював себе цілком від всяких комуністичних впливів і поринув сам в собі. Його не чіпляється ані атеїзм, ані православя. Російський народ, як вірити комуністичній пресі, поглиблюється чимраз далі в якийсь своерідній релігійний містицизм, окрутується тьмою і пересудами. В деяких губерніях до найвищого розквіту піднялось ворожбицтво та знахорство. З цими останніми явищами безсильна боротись і совітська влада.

Щож до інтеліґенції, то треба всю російську інтеліґенцію поділити на два табори, а це еміґрація і та частина, що живе під большевицьким режімом. Що до еміґрації, то ми вже в одній з попередніх статтей говорили про розклад, який закрався в її ряди, вона теоретизує та дискутує і думає, що тим валить большевизм. Зовсім що иншого представляє собою та інтеліґенція, яка є під большевиками. Вона цілком пристосовується до життя і стає по волі вправді, але чим далі, тим замітнійше по боці комуністів. А робить це мабуть тому, що цього вимагає від неї гін самозберігання перед загладою, а також тому, що в Росії вона осталась цілком відділеною і від народніх мас і від пануючої комуністичної бюрократії. Офіціяльні статистичні дані показують, що і засилювання комуністичної партії відбувається коштом інтеліґенції. Зіновєв зрадив світові, що комуністична партія нараховує на всьому просторі Союзу Радянських Републик 311.000 членів, в чім лише 54.000 робітників і 61.000 селян. Решта припадає на урядовців радянських установ. Хтож це ті урядовці рад установ? Це саме в переважаючій своїй частині російська інтеліґенція. Цікаві також ще й ті статистичні дані про компартію, з яких видно рух в партії. Найбільше покидають ряди партії робітники і селяне, а найменьше совітська бюрократія. Що більше, понад 60 прц. нового засилюючого партію елементу припадає знов таки на туж бюрократію. Значить, що російська інтеліґенція під большевиками комунізується. Недавно совітський журналіст Зеленський в московській „Правді" малює в дуже ярких красках внутрішню крізу, яку переживає офіціяльна російська комуністична партія. Ця кріза заключується ось в чому: нові засилюючі партію елементи вносять до неї небажаний фермент, вони не хочуть погодитися з тим, щоби сліпо і безкритично виконувати тільки вказівки і накази з центра, вони бажають і самі бути творчими, бажають і самі проявляти власну ініціятиву в усіх справах і не бажають далі бути тільки знаряддям в руках комуністичного Олімпу. Через те Зеленський, щоби не довести до небажаних для партії наслідків, промовляє завзято за введенням до комуністичної партії „внутрішньо-партійного демократизму". На його думку той демократизм в нутрі партії мусить бути навіть досить широкий, щоби кождий член міг мати „свое суждение".

Хтож це може бути тим невдоволеним елементом в партії, невже робітники або старі партійні діячі, які всі сидять саме скулчені на Олімпі? Зеленський здає собі з цього справу, хто це робить. Він каже, що цей рух спричинили „дрібно-буржуазні елементи". Всім же відомо, що дрібно-буржуазним елементом саме й є інтеліґенція.

Большевики жалуються тепер, з нагоди всеросійського зїзду учених в Москві з останніх днів листопада, на те, що їм вдалося аж тепер зорганізувати цей зїзд, хоч вони дуже сердечно бажали його мати ще тому два роки. Тоді цього зробити не могли, бо той авангард російської інтеліґенції був ще для них чужим. На протязі двох літ він зближався чим раз більше до комуністів, а в листопаді вже можна було зробити зїзд учених, і запрягти їх до праці для „большевицької культури, науки і для большевицької оборони". На зїзді виступали і Зіновєв, той „неодмінний" голова Комінтерна і Бухарин і Луначарський і Троцький. Цей останній, хоч і не міг через недугу бути на зїзді особисто, то написав до зїзду лист, в якому не тільки витає „смичку" учених з пролетаріятом, але й заохочує тих учених працювати на оборону радянських республик, на усовершення червоної армії, на її заосмотрення в такі военні винаходи, які ще не відомі на заході. Має на увазі не тільки гази і їх противсередники, але й щось ще радикальнійше.

Зіновєв витає в зїзді провідників російської інтеліґенції зі „смичкою" з пролетаріятом і жалує ще за тою інтеліґенцією, яка є на еміґрації, бо вона мав вартість не тільки з огляду на її чисельність, але й з огляду на її якість.

З цього видно, що як з одного боку сама інтеліґенція під впливом невмолимих законів життя не тільки злучається з комунізмом, але й сама комунізується, так з другого боку большевики хочуть за всяку ціну позискати чим раз більші ряди тої інтеліґенції для себе.

Для нас ясно, що будуче російського народу в руках не тої теоретично міркуючої еміґрації, а того дійсно пристосованого вже до нового життя російського народу і тої російської інтеліґенції, що починає працювати „на оборону" під большевиками. Та ніхто не може сьогодня передбачити, на яку оборону праця піде і які дасть вислідн.

(Діло).

ВЯЧЕСЛАВ БУДЗИНОВСЬКИЙ.

ВОЛЮ БУТИ КОЗАЧКОЮ.

(Історичне оповіданне).

(Продовженне)

(10)

— Твій суджений рішучо не хотів їхати в купі з нами. Правда?

— Правда. Правда й те, що через те також мій батько хотів викрутитися від тої спілки, котру сам зліпив був.

— Отже бачиш. Один не хотів, другий хотів викрутитися, але не знав як. Коли я се зміркував, вигадав щось таке, що батькови улекшило відворот і я не потребував грати комедії обидженого.

— Отже ти вертаєш на Запорожє?

— Так. Але не кажи сего нікому. Ні батькови, ні мамі.

— Чи ти мусиш вертати шляхом, котрим зразу хотів іти з тобою батько? Не можеш туди, куди тепер ми підемо?

Сагайдачний глянув в її палкі очи, але того благального, його душу на скрізь пронизуючого погляду не видержав. Спустив очи і вдивився в метелика, що сидів на його чоботі.

— Я в службі, — відповів, не маючи сили відразу заперечити. — І не маю охоти здорову голову класти під евангеліє.

— В твоїм лици читаю, що як схочеш, то можеш. Всі дороги ведуть, не лиш до Риму, але й на Запорожє.

— Але одна близша, друга дальша. На Запорожу хлопці готові до походу. Як не позву їх у Волощину, підуть на море. Я їх отаман.

— Як ти отаман, то маєш право спізнитися о днину, дві.

— Саме тому, що отаман, не смію... Хиба би була важна військова причина. У нас отаман не те, що у вас, або в Польщи. У нас над отаманом строге військове право. Судять його ті, котрим він верховодить. Як отаман зробить щось проти військового звичаю, то нічого не спасе його... ні найбільші його військові заслуги. Його голова покотиться по піску, чи по зеленій траві. Як був дуже заслужений, то зроблять йому ту ласку, що його тіла не лишать на поталу вовкам. Поховають його по християнськи і по військовому над могилою випалять з рушниць. Що моє військо сказало би, коли би я, для гарних очий дівчини, чужої любки, ще й любки Ляха загаяв военний похід?! Палками затовкли би при позорнім стовпі!

— А як би я дала на військовий скарб? Ось все те, що тепер на мені? — спитала, скидаючи з себе і кидаючи Сагайдачному під ноги намисто, нараменники. — Се золото, рубіни і змараґди...

— І се не поможе, — Сагайдачний відповів визбируючи з трави сі скарби і кладучи їх на її колінах. — Над мною не лиш ті, що під мною, себто військова рада всего товариства, але й ґенеральна старшина. Лише вони могли би рішити.

— То я пропала! Моя мама пропала, мій батько пропав. З твоєї бесіди виходить, що як би я не була чужа любка, ще й любка Ляха, то Запорожець міг би, спасаючи мене, троха провинитися і його товариство не було би для него таким строгим судією. Я Ґрохольському не любка. Ні я його не люблю, ні він мене. Я лише суджена ляха. Лише суджена.

— Тим більша була би моя вина, як би я для такої занедбав мій військовий обовязок. Се значило би, що я не дівчині, але Ляхови зробив вигоду на шкоду запорожського війска, на шкоду України! Для такого зрадника у нас нема помилування. За таке вбили би мене, як паршиву собаку, не ждучи на суд, ті мої товариші, котрі тут зі мною.

— Я зле розпочала сю розмову з тобою, — промовила півголосом, будь то би говорила до себе, не до Сагайдачного. — Я повинна була зачати з иншого кінця. Я повинна була зачати від того, до чого додумалася і що я загадала по моїй попередній розмові з тобою і по послідній розмові з моїми батьками. По сім, про що ми нині балакали і до чого недоговорилися, мені вже не личить так тягнути тебе за язик, щоби ти, додумавшися до того, до чого я додумалася, сказав слово, яке мені не сміє виховзнутися і котре зробило би злишньою мою просьбу.

— Не второпаю. Говори яснійше.

— Яснійше не можу, бо я дівчина. Яснійше лише ти міг би сказати, коли би не був такий розсіяний і добре передумав се, що від мене чув. Тепер скажу лиш ось що: Мій батько помиляєся, коли думає, що я його вівця на заріз і що я для його химери дам собі завязати світ за його любимцем. Колись я дала згоду на се, бо не лиш моя мама, але й я гадала, що жертвуючи себе справді поможу батькови до здійснення його мрій. І тоді я ще не любила иншого. Тепер я додумалася до того, що ліпше бути козачкою, ніж жінкою зятя претендента на молдавського князя... Ще й такого зятя!

— Може би ти поговорила з вашою челядию? Ті, котрих батько відправить, нехай би потай батька ступали за вами і на случай потреби прийшли з помочию.

— Я не знала, що Запорожець такий твердий горіх... Тепер бачу, яка я була зарозуміла. Я гадала, що нема в світі молодого парубка, котрий не виконав би кождого бажання. До сеї пори ще не було случаю, щоби котрий оперся мені. Аж тут знайшовся такий, що не лиш не силкуеся відгадати, яке моє бажанне, щоби без намислу виконати його, але й глухий на мої просьби, на мої благання... Хиба твоя дівчина о много, много гарнійша, ніж я!

— Сагайдачний усміхнувся.

— Маєш любку?

— Маю.

— Тепер я вже розумію тебе. Ти мабуть не до війска, а до неї так квапишся, що не хочеш для мене втратити одної днини, хоч я й мої батьки в такій небезпеці. Було зараз сказати се і не завертати мені голову військовими обовязками і страшними запорожськими судами!

— До любки не кваплюся, бо вона все зі мною.

— З тобою? Тут в сім таборі?

— Во моїм шатрі.

— Як ми у тебе були, я її не бачила. І взагалі ніхто не згадував нам, що з тобою яка дівчина.

— Всі бачили її. І ти бачила мою любку. Не дівчину, а шаблю.

— Агій! Тобі жарти в голові; я леденію, коли погадаю, яка то буде та наша мандрівка під проводом і опікою Казя Ґрохольського.

Сагайдачний хвилю думав.

— Погадай, то може таки що вигадаєш, щоби був вовк ситий і коза ціла, — Ілена просила.

— Чи служба знає, що відійде?

— Знає лиш Меленка. Він всьо знає, бо я йому розказала. То він справив мене до тебе. Він також тої гадки, що мій ляшок затіває зраду. Казав, що ти, як схочеш, то спасеш нас.

— Чи на вашу службу, хоч батько відправить її, можна покладатися?

— То самі вірні, випробовані люди. Казя ненавидять.

— Скаже Меленці, щоби він і його товариші, як твій батько відпустить їх, не йшли зараз домів, але десь в лісі задержалися. Він нехай скаже мені, де я його можу знайти. Тепер не можу тобі нічого більше сказати і нічо не обіцюю. Насамперед мушу побалакати з моїми товаришами. Вони вернуть найскорше смерком. Як лиш прийдуть, побалакаю з ними і Меленкою звіщу тебе про се, що порішимо. Тоді Меленкою перекажеш мені, чи годишся на те, що Меленка від нас скаже тобі. Зараз по тім щезнемо відси, може й не попращавшися з твоїм батьком.

— Ліпше було би, як би по тій вашій раді я ще раз зійшлася з тобою...

— Не треба і не можна. Не треба, бо се, що врадить моє товариство, буде невідкличне. Не можна, бо міг би хто підглянути. Тоді пішов би цілий мій плян.

Сагайдачний встав.

— Вже відходиш? — спитала, також підводячися. — Чи я тобі така скучна товаришка?

— На сей докір я не заслужив собі. Як би не те, що ти не об мертву стіну метала горохом, я балакав би з тобою й до вечера... і цілу ніч балакав би. Але, коли я неначе той віск змяк від тепла твоїх очий, то на случай згоди моїх товаришів треба буде ділати. На той случай вже тепер мушу щось вигадати. І хочу побалакати з тим твоїм Меленкою. Коли відведе тебе до мами, пришли його до мене. Також пришли його, як би твій батько, вернувши зі своеї прогульки, приніс яку новину.

— То ми вже не побачимося? — спитала станувши перед ним і дивлячися йому в очи.

— Виходить на таке, що ні.

— То бувай здоров. Але... ми таки ще побачимося. Поки що, за твою добру волю... маєш!

(Дальше буде).

Тарас Франко.

НАЦІОНАЛЬНЕ ЗНАЧІННЯ РУХАНКИ

(Докінчене)

Греки й Українці.

Нинішні Греки ніяк не можуть рівнатися із своїми-ж предками і до них можнаби прикласти слова Шевченка „Славних прадідів великих правнуки погані". Визволені з протекції иншими державами е до нині знарядом у їх руках. Не чуючи безпосередної загрози для своєї національности, не дуже то горнуться до гімнастики тай вояки з них поганенькі, не пара Туркма-

Кілько є подібности між нами і Греками, кождий читач і сам легко доміркується.

І ми мали славних предків й не давно ще мали протекційну державу і військо мали, лиш руховиків мало мали, як на так великий народ і досі обмаль їх. На Великій Україні не відчувають якось люди не лиш селяни але й інтелігенти загрози ля національности. Одно добре, що в останнім часі прозріли хто їх ворог і навіть зпоза українізації бачать його й моменту ждуть. Але даремно чекати, аж буде вільна і справжня державність, що заведе обовязкову руханку по всіх школах, позашкільною руханкою можна і треба вже тепер приспішити цю хвилю. Колиб навіть большевики забороняли легальну організацію руханкових товариств, то ставати в ряд і вправляти селянам таки ніхто не закаже. Але хтось їх мусить навчити і показати все що і як і зробити це може лише **інтелігент!**

Руханка чи спорт?

Чоловік як має що купити то вагаєся нераз, особливо тепер як грошей обмаль, чи купити бриндзі чи селедця скажім, або радиться з жінкою до якої школи посилати дитину чи до гімназії чи до промислової, що поплачує, з чого швидше хліб буде. Так само з руханкою. Ми Українці на жаль поки-що не йдемо на чолі поступу, але в хвості і мусимо вчитися від инших народів. І що-ж бачимо?

Найсильніший на світі нарід Англійці і споріднені з ними Американці займаються переважно спортами, менше руханкою камнатною. Німці, тепер слабі, колись міцні, кохаються ще й досі в комнатній руханці і то силовій на приладах, Шведи в здоровній без приладів.

Кого-ж тут наслідувати? За ким іти? Від кого перенимати руханковий обряд?

Всі три фірми дуже солідні і товар їх добрий. Що правда німецька фірма недавно збанкротувала, але не через руханку. Ми одною фірмою ніяк не можемо обмежуватися. Від усіх трьох треба товар брати (і так за пів дармо) і то ще хто знає чи вистарчить. Українців богато, є ріжного віку й пола, а учителів руханки мало і то лише дорослі, що менше і рухівень і спротових майданів на нашій славній Україні. Дітвору: дівчаток і зовсім старих людей просім до шведської руханки. Вона їх напростує, скріпить груди, навчить як слід віддихати, нікого не окалічить. Дорослі й сильні хай викручують собі кости на німецьких приладах у рухівні! Там наберуть іще більшої сили і відваги (як у кого її кат ма!) Ті самі мусять теж братися до спортів. Нарід потребує змагунів, потребує людей, що могли би від його імени ставити рекорди.

Національне значінне спортів.

Трудно означити істоту спорту або по українськи змагу. Спротамени перемагають опір природних чинників: повітря, води, снігу, леду, твому і змагаються одні з другими після певних правил. Спорти є такі: плав, веслярство, сахочковий спорт, лещетарство, совганки; копаний мяч, ситківка, таківка та богато инших. Одні спорти прастарі, другі винайдено що йно в новійших часах. Буває й так, що старій грі дається нові правила і вона стає спротом. Спорти подібні де-чим до легкої атлетики і до рухових гор. Значіння їх не всіх однакове. Ті спорти, що для всіх доступні, є найздоровші, ті що добрі лише для дорослих почасти для здоровля шкідливі. І то не так самі спорти як спортові змагання, що вимагають від змагула нераз величезної напруги сил і вичерпують його. Але в тім якраз лежить уся принада спортів. Инакше годі поставити рекорд.

Які є змагання?

Коли два совгуни переганяються із собою, хто швидше доїде до мети то це вже є змагання. До одних змагань вистарчає пора змагунів, до инших треба їх кілька десятків відрзу. Є змагання приватні, прилюдні, клюбові, коли змагаються зі собою дружини з того самого клюбу міські, коли спортамени виступають яко представники міст пр. Льтова й Перемишля або Київа і Харкова, національні коли дружина репрезентує націю і бореться з дружиною иншої нації пр. Швеція й Франція, вкінці міжнародні на олімпіяді, де виступають змагуни ріжних націй — з вимком української. І довго ще нас там не буде. Ми що йно до міських змагань дійшли. Не маємо досі змагового союза, з яким би числилися инші народи. Не маємо врешті й спортового що, міг би визвати до змагань який небудь чужий клюб, розуміється першоклясовий.

Яка-ж є причина нашої спротової мізерії?

Перш усього наше громадянство за мало цікавиться змагами. Ніхто не вимагає, аби старші пихово самі бігали за мечем, але хай принаймені прийдуть подивитися, як млоодь грає. Маємо от хоч би у Львові поверх 50,000 Українців, а на змагання приходить кільканайцять безгрішних студентів, гімназистів та академиків, кілька редакторів, пару пань і пару панів. Від того каса не годна наповнятися. Потове приладдя, грачі знеохотім нема за що справити спрочуються і навіть переходять у чужий табор — усе через байдужність П. Т. громадянства.

Як далеко ще нам до старинних Греків, де на всенародні змагання з'їздилися земляки з усіх закутин краю і навіть із заморських кольоній! Але й усі новочасні народи цінять високо такі спортові змагання. У Чехів і Німців буває на змаганнях по кількадесять тисяч видців, а у Англійців навіть по кілька сот тисяч.

Українці в Америці найкраще самі знають кілько людей приходить дивитися от хоч би на боксерські змагання, як уся публіка з запертим віддихом слідкує за кождим рухом борців, як потім газети широко описують ту бійку і розтрублюють по всьому світу перемогу боксера. З боку комусь могло би здаватися, що то зовсім пуста робота і нікяий бізнес розбити другому ніс, або ганяти за мячем поверх півтора години, падати разу-раз на землю і наражувати себе на каліцтво. А прецінь спрот в американських часописах стоїть трохи не на першому місці і такі практичні Єнкі не брались би за нерозважне діло.

Копаний мяч (футбал)

З усіх спортів найважнійший може копаний мяч. Здоровне його значіння зовсім мале, змагання прямо такі шкідливі для здоровля, але за те тим більше його національне значіння. Всі культурні народи мають численні дружини копунів, а перші між ними тішаться часто більшим розголосом серед широких мас міщанства, ніж поети або инші артистів. Народи гордяться своїми першорядними дружинами футбалістів. Суспільність численною участю на змаганнях підпирає дружину матеріяльно та дає їй тим змогу доходити до чим-раз більшої досконалости в грі. Змагання футболеві є сензацією дня та стягають непроглядні маси глядачів, розуміється не у нас.

Така одинайцятка грачів репрезентує націю на чужині не злізти від дипльоматичних представників або всяких висланців на конгреси, з котрих голосом звичайно мало хто числиться. На змаганнях чужинці бачуть наочно силу і правність не самоє одинайцятки, але й цілого народу, який її вилсав.

З того видно, що руханка і спорти, не є пуста забава чи витрата часу, але є глибока патріотична робота і тим, що займаються руханкою та спротами, належиться від народу честь і подяка!

Коли б хто хотів більше довідатися про історію руханки і про спроти хай прочитає мою книжку: „Історія й теорія руханки" з образками.

В КОЖДІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХАТІ ПОВИННА НАХОДИТИСЬ ЧАСОПИСЬ „СВОБОДА".

ТЯЖКЕ ПОЛОЖЕННЄ ЛИТВИ

Литовська держава одинока, що з Польщею, хоч і не воює, а находиться на воєнній стопі. Не підписала вона з Польщею ніяких договорів, між тими державами ані почта не ходить ані залізниця не здить. Причину цього ми знаємо. Польща заняла литовську столицю Вільно і ще до того часу його держить в своїм посіданню. А Литва, не маючи змоги відвоювати Вільна, бо сама вона за мала проти Польщі (має 2 міліони 546 тисяч мешканців) веде покищо лише політичну боротьбу з Польщею на міжнародній арені. В Лізі Народів Литва ставить єще всякого рода внесення і заєдно підчеркує, що Вільна вона ніколи не зречеться. Хоч Литва мала держава і Польщі сама не грізна, та всеж таки для Польщі це дуже неприємно.

І от та Литва переживає тепер дуже тяжкі часи. Цього року жнива не вдалися, збіже по більшій части вигнало і народ, а там переважно народ селянський, немає чим заплатити податків. А в Литві крім сільського господарства і лісів нічого більше нема.

І так литовська держава не можучи стягнути податків з селян бо ті не мають їх чим заплатити, мусить тепер зменшувати видатки на державні потреби. В останніх часах зменшила вона число своїх урядників о цілих 40 відсотків. Значить на кождих 100 урядників звільнила 40. Тепер литовський уряд старається загранишну позичку. З нещастя Литви найбільше тішиться Польща. Слаба Литва для неї якраз на руку.

МІТИНГИ ВІДДІЛІВ У.Н.СОЮЗА

СКРЕНТОН, ПА. Подаєсь до відома членам Товариства над Збручем, від. 280, що на річних зборах зістали вибрані слідуючі нові урядники: С. Бучинський, предс.; К. Волощук, кас.; В. Захарчук, секр. Мітинги будуть відбуватися що друга неділя по першім. Перші місячні збори відбудуться в неділю, 13. січня в Українській Христіянській Громаді під ч. 913 Вест Лакавана, точно о годині 2. пополудни. Проситься членів прибути на означений час. — С. Бучинський, предс.; В. Захарчук, секр.

НОРТГЕМПТОН, ПА. Тов. Українські Січові Стрільці, від. 44, повідомляє своїх членів, що звичайний мітинг відбудеться в неділю, 13. січня в гр. кат. православній гали, о годині 2. пополудни. Проситься всіх членів прийути і заплатити свої залеглости. Неявившіся члени без ніякої перешкоди заплатять кару після ухвали річного мітингу. — В. Шишка, предс.; А. Мазур, кас.; Л. Демчик, секр.

КАНЗАС СИТІ, КАН. Бр. св. Володимира, від. 323, повідомляє всіх позамісцевих членів, що річний мітинг відбувся 16. грудня, на котрім вибрано слідуючий новий уряд: І. Гаранчук, предс.; М. Левусь, містопр.; С. Звадюк, кас.; Д. Кархут, фін. секр.; Н. Янчишин, рек. секр.; П. Ярема і Д. Яремко, контрольори; Л. Тягнибіг, надзиратель хорих; В. Федишин і В. Шиляк, хорунжі; І. Москаль, дверник. — Д. Кархут, секр.

РАРІТАН, Н. ДЖ. Бр. св. Арх. Михаїла, від. 332 повідомляє своїх членів, що мітинг відбудеться в неділю, 20. січня о годині 2. пополудни в гали під словенським костелом. На порядку дня суть важні справи до полагодження. Старий уряд здасть справозданне а новий уряд перебере роботу. На рік 1924 зістали вибрані слідуючі нові урядники: Н. Попадюк, предс.; П. Гладич, з. предс.; Е. Баліцький, фін. секр.; А. Кульчикі, кас.; С. Зайшлий, рек. секр.; Я. Данилюк, П. Обчанський і Л. Кульчицький, контрольори; Марія Обчанська, А. Муж і М. Ковальчук, надзирателі хорих; С. Збараський, хорунжий; І. Віржман, дверник. — П. Гладич, рек. секр.

ВИЛКСБЕРІ, ПА. Бр. св. Івана Хрестителя, від. 223 вибрало на рік 1924 слідуючий новий уряд: С. Фещак, пр.; Й. Замулінський, з. пр.; Г. Гулька, рек. секр.; П. Маліборський, з. рек. секр.; С. Шопяк, кас.; Т. Сухина з. кас. Ю. Кондратович, фін. секр.; І. Ткач, з. фін. секр.; Г. Русинко, капітан; М. Сухина, І. Капустинський і О. Мазуля, до. фани; І. Бойко, М. Соколаский і І. Цінявський, контрольори; Т. Попадюк, доз. хорих на Бруксайд; І. Глива, доз. хорих на Плейнс; І. Кавалкевич, доз. хорих на Едвардсвил; П. Ярома, Н. Терефенко і Г. Сухина, тростіси. Мітинги будуть відбуватися зараз по Службі Божій в першу неділю по 15. — С. Фещак, предс.; Г. Гулька, рек. секр.

ГАМТРАМК, МИШ. Тов. М. Шашкевича, від. 94, повідомляє членів, що звичайний мітинг відбудеться в неділю, 13. січня в гали Укр. Хати під ч. 2240 Грейлінг Евню, точно о годині 2.30 пополудни. Обовязком кождого члена прийти на мітинг бо суть важні справи до полагодження. — А. Патра, предс.; І. Чайківський, секр.

ДЖЕРЗИ СИТІ, Н. ДЖ. Бр. св. Івана Хрестителя, від. 270, подає до відома місцевим і позамісцевим членам, що річний мітинг відбувся в суботу, 29. грудня на котрім вибрано слідуючий новий уряд: Н. Пігура, предс.; В. Гіль, фін. секр.; Г. Шустикевич, рек. секр.; С. Кот, кас.; І. Підгорецький, М. Косоноцький, М. Турчинський і А. Мазур, контрольори; Г. Гуменюк і С. Ленчук, дверники; Н. Заяць, С. Гріца, Г. Дячик і І. Василюк, до прапорів. — Г. Шустикевич, рек. секр.

ВЕСТБУРІ, Л. АЙ., Н. Й. На річних зборах тов. Тараса Шевченка, від. 267, вибрано слідуючий новий уряд: Т. Агрес, предс.; Л. Янчак, секр.; О. Гладкий, кас.; І. Агрес, рек. секр.; М. Скаськів і М. Колосовський, тростіси. — Т. Агрес, предс.; Л. Янчак, секр.; О. Гладкий, кас.

ЛАКАВАНА, Н. Й. Уряд місцевого відділу ч. 149 є слідуючий: С. Куліковський, предс.; М. Бойко, з. предс.; О. Стецьків, секр.; М. Коверко, заст. секр.; І. Цвайкус, кас.; Ф. Віхер, заст. кас. Мітинги відбуваються в першу неділю по 10-тім в гали Івана Цвайкуса під ч. 616 Інгем ул.

МАГОНЕЙ ПЛЕЙН, ПА. Бр. св. Анни, від. 365, подає до відома, що на річнім мітингу 16. грудня вибрано слідуючий новий уряд на 1924 рік: Я. Сокаль, предс.; О. Януш, з. предс.; Т. Цибринський, секр.; І. Круба, з. секр.; А. Давид, кас.; Д. Флиста, з. кас.; В. Загібайло і М. Валяс, контрольори; Н. Камінський, надз. хорих; В. Гулик, дверник. — Я. Сокіль, предс.; Т. Цибринський, секр.

ВЕСТ АЛЛИС, ВИС. Тов. Богдана Хмельницького, від. 47, подає до відома, що на річнім мітингу 15. грудня вибрано слідуючий новий уряд: П. Матровський, предс.; Настя Барсук, з. предс.; М. Стадник, кас.; М. Адамчук, секр.; Ф. Барсук, з. секр.; Г. Брендзей і Н. Михайлишин, контрольори; І. Кожушек, надзиратель хорих. — Ф. Барсук, секр.

КОРТИС БЕЙ, МД. Бр. св. Михаїла, від. 55, вибрало слідуючий уряд на рік 1924: Я. Семенків, предс.; Й. Берладин, з. предс.; Н. Шандровський, секр.; А. Овсяний, з. секр.; В. Будагази, кас.; С. Сенявський і Е. Манастирський, контрольори; І. Лішинський і А. Ячник, опікуни хорих; П. Чайковський, хорунжий; П. Біленький, дверник. — Е. Манастирський, секр.

РОСФОРД, О. Подаєся до відома всім членам бр. св. Арх. Михаїла, від. 235, що на річних зборах дня 16. грудня вибрано слідуючий уряд: М. Палиничка, предс.; М. Кушнір, містопр.; І. Кушнір, кас.; А. Їж, з. кас.; О. Невойда, фін. секр.; І. Федчук, з. фін. секр.; Н. Проць, рек. секр.; М. Вайнар, Д. Бобак і І. Погорецький, контрольори; Д. Копина і М. Федьо, надзирателі хорих; Й. Афтанас, дверник. Мітинги будуть відбуватися кождого місяця в першу неділю по 10-ім, точно о годині 2. попол. в парафіяльній гали при Волнат ул. — О. Невойда, секр.

БРУКЛИН, Н. Й. Тов. Бог. Хмельницького, від. 22, повідомляє своїх місцевих і позамісцевих членів, що на річнім мітингу вибрано слідуючий новий уряд: М. Баглай, предс.; І. Коптух, з. предс.; М. Більський, секр.; В. Шинко, з. секр.; І. Кравчук, кас.; Т. Стегницький, з. кас.; Й. Герман, тростіс; П. Сьвідзінський, М. Заверуха, А. Паланиско, контрольори; Д. Добуш, В. Когут, Н. Братівник, надзирателі хорих; В. Пясецький і В. Симчишин, хорунжі; Г. Сидор, капітан і господар гали. З огляду на се, що місячні мітинги відбуватися будуть кождого місяця по 15-тім, слідуючий мітинг відбудеться 19. січня. Проситься всіх членів прибути на мітинг, бо суть важні справи, а також проситься привести нових членів, бо будетьє принимати до товариства і У. Н. Союза. Такмо дітей будесь принимати до У. Н. Союза. — М. Баглай, предс.; М. Більський, секр.

ПОВІДОМЛЯЮ всіх членів тов. Запорожської Січи, від. 324, що адреса секретаря є така: **John Markowicz, 23 Leick Ave., Carteret, N. J.**

ДО ВСІХ ЧЛЕНІВ КОМІТЕТУ ЗБАРАЖЧАН В АМЕРИЦІ

Просимо всіх членів, що належать до Комітету Збаражчан в Америці, прибути на мітинг, котрий відбудесь в неділю, 13. січня, о годині 2.30 поп. в Українськім Народнім Домі, 6-та ул. в Ню Йорку.

Справа висилки грошей до комітету будови Українського Дому в Збаражи.

Справа важна, просимо всіх прибути на означений час.

Комітет Збаражчан в Америці.

ОГОЛОШЕННЄ

Організацій в Америці переноситься

Подаєтся до загального відома, що канцелярія Обєднання Українських до клюбу тов. Українсько-Американських Горожан в Філяделфії, Па. Почавши від дня 1. грудня, 1923 проситься слати всі письма і посилки на слідуючу адресу: 79-
OBYEDNANYE,
847 N. Franklin St., Philadelphia, Pa.

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

ПОЗІР! ПОЗІР!

Сим подається до відома всім нашим читачам, що присилаючи до поміщення ріжні оголошеня до часописи „Свобода", треба рівночасно враз з оголошеннями присилати і належитість за них. Щоби читачі могли орієнтуватися яка належитість має бути прислана враз з даним оголошенням, будуть ласкаві за кожде написане в оголошення одно слово числити 2 цт. коли таке оголошення має 30 або більше слів. За оголошення котрі не мають 30 слів платиться 50 цнт. за раз. Ся постанова входить в життя 1. грудня б. р. Виняток творять лишень відділи У. Н. Союза, котрих оголошення мають бути підписані місцевим урядом відділу. Всі оголошення мають бути присилані до адмістрації „Свободи" 5-6 день перед днем оголошення їх в часописи, так що колиби вимагала сего потреба, був час порозумітися зі сторонами. Сторони котрі не схотять пристосоватися і придержуватися повисших правил, не можуть відтак нарікати на часопись, що непоміщено їм оголошеня чи оголошень.

Адм. „Свободи".

ПОШУКУЮ свою жену Анну Винник з роду Шальковська, з села Городниці, пов. Скалат, котра лишила мене тепер рік і пішла з Поляком Стефаном Попіль, а котрий відіслав свою жену до краю. Хтоби про ню знав або вона сама, прошу подати її адресу до: **Wolodymyr Winnik ,407 East New York St., Shenandoah, Pa.** 02-23

ПОШУКУЮ свого приятеля Якова Маркевича, з села Туради, пов. Жидачів, Гал. Має перебувати в Нюарку. Хтоби про него знав або він сам зволить зголоситися на адресу: 8-9
ROMAN WERYS,
1914 W. Erie St., Chicago, Ill.

ВАСИЛЬ ВАРЕЦЬКИЙ пошукує свого вуєчного брата Івана Тимяка. Має знаходитися в Ню Йорку. — Яким Задорожний пошукує свою сестру Магдалину Задорожну, котра має перебувати в Канаді, в місті Траскона. Оба пошукуючі своїх кревних знаходяться в критичнім положенню на Кубі, тому просяться висше згадані особи сейчас відізвати ся на адресу: **Wasyl Warecki, San Ignacio 43, Habana, Cuba.** 7-8

НА ПРОДАЖ ЛОНЧ РУМ
в дуже добрім положенню. Продаєся з причини переходу до иншого бізнесу. Рент 40 доларів, ліс на 5 років. Голоситись до: 7-8
OAKLAND LUNCH,
2495 Third Ave., New York City
між 136 і 137 улицею

ПОВІДОМЛЕННЄ.

Купуйте фарми перед весною, понеже ціна іде знову в гору. Купуйте там, де за Ваші гроші дістаете відповідну землю і де трактують Вас справедливо. Маємо фарми ріжних величин і цін. Приходіть до мене, а я обслужу Вас вдоволяючо. Ми є лишень 50 миль від Ню Йорку і маємо три залізниці: Central of New Jersey, Lehigh Valley і Penna. Голоситься до:
KERSTNER,
214 Main St., Flemington, N. J.
2,4,5

ВИДАННЯ МИХ. ГРУШІВСЬКОГО

Від Куруківщини до Кумейщини, том 8, частина 1 ....$1.50
Початки Хмельниччини, том 8, частина 2 .... 1.00
Історія Української Літератури, том 1 .... 1.50
Українська Революція, Др. Мих. оЛзиньський, Галичина в рр. 1918-1920 .... 1.00
Примітивні оповідання, казки і байки Африки та Америки.... .85
Хмельниччина в розцвіті (1648-1650), том 8, частина 3 (оправ.) 2.00

Замовлення слати на адресу:
"SVOBODA"
83 Grand Street Jersey City N. J.